

Szerkesztőségi iroda:
Csik-Szereda
Var utca 24. sz. alatt,
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kiadóhivatal:
Györgyjakab Márton
könyvnyomdája
hová
az előfizetési pénzek és
hirdetések küldendők.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt.
Félévre 2 frt.
Negyedévre 1 frt.
Hirdetési díjak:
3 hasáhos peticiorért vagy
annak helyéért 5 kr.
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitótörli cikkek
soranként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Előfizetési felhívás.

A „CSIKI LAPOK“ II. évfolyamának június—szept. havi 3-ik negyedére új előfizetést nyitunk eddigi feltételeink mellett s egyúttal felkérjük t. előfizetőinket, hogy a hátralevő díjakat annál is inkább szíveskedjenek beüldeni, — mivel tetemes kiadásaink minden külső követelésünk beszédését szükségessé teszik. Azon előfizetőinket pedig, kiknek előfizetésük június hó végével lejár, kérjük, hogy előfizetésüket minél hamarabb megújítani szíveskedjenek, hogy a lap szétkülésében semmi fennakadás ne történjék.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt.
Félévre	2 frt.
Negyedévre	1 frt.
Külföldre egész évre	5 frt.

Előfizethetni Csik-Szeredában Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Sz. Miklóson Kriesa Péter könyvkereskedésben. — Székely-Udvarhelyen Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésben.

Csik-Szereda, 1890. július hó.

Teljes tisztelettel:

A Szerkesztő és Kiadó.

Andrássy-jubileum.

Valahányszor egyes kiváló egyéniségnek jubilaris ünnepe fordul elő, — emberi természetünknek fogva mindannyiszor a szereplő egyén multjára tekintünk vissza s önkénytelenül is bírálatunk tárgyává tesszük megfutott pályáját, és minél inkább rokonszenvezünk egyénisége iránt, annál inkább törekszünk nála a nemes, a jeles tulajdonokat, tetteket s multjában a hőst, az igaz hazafit feltalálni.

Ha felidézünk emlékeinkben a kort, melyben élt, a társadalmi, a politikai kort, melyekben hazájának, nemzetének javára munkált, megismerkedünk ama kornak jó

vagy rossz hullámozó eszméivel, a körnek helyes, téves vagy ferde politikai nézeteivel; és csakis ezen ösmeretségnél fogva tudhatjuk egyöntútként multjában megbírálni s érdemeiért kellőképp tiszteletünk tárgyává tenni.

Egy jubilaris-ünnepe áll előttünk folyó évi július 2-án, melyen tiszteendő Andrássy Rafael ferenczrendi áldozár, Csikmegye elsőrendű, tekintélyes és terjedelmes székely család tagja, illi meg 50 éves áldozárságának jubileumát.

A közbeesülésnek, a mindnyájunk tiszteletének örvendő papnak, a nemes, tiszta jellemű igaz honfinak multja, magyar Hazánkunk 1848-tól számított politikai történelmében maradandó, s az utókor által is híven megőrizendő oly fényes pályát tüntet fel, mely pályatársai között is az első helyet foglalja el.

Ösmerjük a kort, az 1848 ik évet, mely a jubilaris hamisítatlan, eredeti, tiszta székely vértől lángra gyulasztotta, s gymondva még fiatal kebelében az alkotmány magasztos eszméjét megtermékenyítette, melynek szövéténekével honvédeink soraiba szónoklatai egész hatalmával buzdlított hatott, hazánk javára, s alkotmányunk visszaszerzésére.

Ösmerjük a kort, a haza művelt s tudományokban gazdag, jeles férfaink és honleányaink körét, melyben fáradhatatlan tevékenységgel s vallásos ihletéssel hirdette a felszabadulás hitét.

Ösmerjük a világpolitikai történelmismeretség hiányában szenvedő zsarnok bérének által a nagyszabedű es. kir. haditörvényszék nevében, a Maros-Vásárhelyt létező es. kir. vidéki parancsnokság által 1854 márczius 10 én kibocsátott hirdetmény folytán, ugyanazon napon a marosvásárhelyi postarésen történt gyászos tragédiát, mely által a korlátolt elméjű, politikai sülettségben szenvedő osztály hitte, hogy a

nemes lelkű igaz honfiak porai behantolásával a szabad eszme is örökre el van temetve. A jeles hazafi, jubilaris papunk sem lehetett mént a szomorú, gyászos véget ért események sulya alól, 48-ad magával szintén halálra lett ítélve, kegyelmezés útján azonban az ítélet várfogságra lett módosítva, kinél több, kinél kevesebb időre, s így Andrássy Rafael tiszteendő atyánk is hatodmagával 18 évi várfogságra ítéltelett.

De a börtön zord falai nem valának képesek lelkéből a hazaszeretetet, a szabadság eszméjét kitorölni; sőt méginkább megéledve politikai hitvallásában, ma is ifjú lélekkel s megszokott társadalmi kedvességgel ápolja, neveli az új nemzedékben a szabadság eszméjét.

A test, mint a föld része elmulik, de a szabad eszme mint a lélek nemes tulajdona élni fog örökre!

Igazgatói megnyitó

Tartotta I. m. e. t. s. F. Jákó főgymn. igazgató az 1889-90. tanévi záróünnepélyen Csik-Szeredán 1890. évi június 29-én.

Minden zárlatnak és így tanévet bezáró ünnepélynek is számlálásszerű feladata van.

A csiksomlyói r. kath. főgymnasium a rég kijelölt irányban, a javában megegyengedett és consolidálódott úton haladott a lefolyt 1889-90. tanévben is a kor követelményei szerint folyton fokozódó magas czélok felé.

Irányát, mely a tiszta katolikus elveknek a nevelés-oktatás minden lényekedéséhez való érvényre juttatásában áll, még eddig meg nem tévesztette sem az anyagelvi nézetekkel telített korsellem hatása, sem a liberalis áramlat mindent nivelláló befolyása. Távol a nagyvilág szédítő zajától, — hogy ne mondjam szédelgésétől, — távol a magas politika nagyobb hullámgyűrűzeteitől, a még különben is kiskorú ifjuság lelkét, általánosabb képzelmet eszményibb czélok felé irányítottuk.

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

A két testvér.

REGÉNY A XVIII-ÉK SZÁZADBÓL.

Ira: VERESS ZSIGMOND.

20) Hetedik fejezet.

— Ha! újból s lélekzetét visszafojtva hallgatódzott.

— Képzeldöl Judit. A szél süvölt olyformán, mintha sikoltás volna. Eredj fekdj le.

Judit engedelmesskedett, s lefeküdt. Egész testében remegett, idegesen rejtette arcát párnába, majd még fölemelte fejét s hallgatódzott.

Az ajtó csendesesen felnyilt s két alak lépett be, majd ismét három.

— Istenem! Segítség! — kiáltott fel Judit rémülten, amint a belépő alakokat meglátta.

Géjza odaugrott melléje s egy tör villant meg kezében.

— Egy szót se! Istenemre! halál fia, a ki szólni mer.

Judit a Géjza arcába nézett.

— Ah! Géjza! — kiáltott fel s visszazugrott párnáira.

A Judit anyja a rémülettől szólni sem tudott.

Géjza intett embereinek, hogy Juditot vigyék. A mint Judit felé közeledtek a könyörületet nem ismerő szolgák, az felugrott s rémülettől elfojtott hangon kérdé:

— Mit akarnak velem?

— Majd megtudja Solyomvárbán, — felelt Géjza gunyosan. — Gyorsan, gyorsan — intett szolgáinak.

— Uram! mit akar Ön tenni? Könyörüljön rajtam, boessáson meg nekem, én nem voltam hibás — mondá Judit könyörgő hangon s összekulcsolt kezekkel rimázkodva Géjzának, de ez megvető, gunyos arccal fogadta a gyenge, kétségbeesett nő kérését. Intett s a szolgák megfogták Juditot, ki abban a pillanatban ajultan rogyott össze.

— Így még jobb, nem ellenkezik legalább — mondá Géjza s körültekintett a szobában. Tekintete a Judit anyján állott meg, ki az ijedségtől némán bámulta a történeteket.

— Ezt kötözzétek meg s tömjétek be a száját, — parancsolta a szolgáknak — nehogy bajt csináljon. Ez itt marad.

Koroghyné midön hallotta, hogy leányától elakarják választani, kétségbeesetten esdekelte Géjza előtt, hogy vigyék őt is, de itt ne hagyják Judit nélkül.

Géjza gondolkozott pár perczig. Legalább nem tud senki határozott felvilágosítást adni Atilának — gondola magában s Koroghynét is Judit után vitette.

A mint jöttek, ép oly csendesesen hagyták el a várat s be sem térve a falak, gyors ügetéssel vágtattak a pár órányira eső Solyomvár felé a foglyokkal s mikor keleten egy kis pir s nyomban azéles aszürkeség jelentkezett, már honn voltak

Solyomvárbán, hol nem várt zaj és felfordultság uralkodott.

A szolgák a kora hajnali órák daczára éber és talpon voltak, mintha csak urok megérkezését várták volna. Közöttük találjuk Darót is, kit az öreg Sassy oldala mellett láttunk.

János, alighogy Géjza leszállott lováról, oda lépett urához s a némi zavartsággal mondá:

— Az éjjel nagy dolgok történtek. Megkerült az öreg ur, kiről azt híresztelték, hogy meghalt.

— Atyám? — kérdé hirtelenül Géjza.

— Igen, igen.

— Bolond beszéd. Most nincs időm azt hallgatni. Látod azt a fiatal nőt? — kérdé Juditra mutatva.

— Szent Isten! — kiáltott fel János. Hisz ez Atilla felesége. Hogy kerül ide?

Ne kérdezősködjél. Vezettesd az emeletre a fegyverterembe s azt a másikat akárhova vitetheted, csak Juditot ne most.

Juditot elvezett, Géjza utánna akar menni, midön Daró hirtelen útját állta.

— Uram! — szólítá meg Géjzát. Atyja haladoklik, közleni valól vannak Önnel, ne várakoztassa az öreget, jöjjön ágyához.

— Az én atyám rég meghalt, — válaszolt Géjza.

— Csak hitték, hogy meghalt, de ő valóban élt elérjőnve a világtól.

— S most hol van?

— Itt a várban. Oda vezessem? — s míg

Az útat, melyen haladtunk, a gymnasiumnak czéljai, mely bizonyos fokú általános műveltség és a szakpályákra való előkészítés, jelölték ki; a fennálló utasítások, fensőbb rendeletek és a tanári kar tanácsközmányai egyengették; aztán az intézet évről-évre gyarapodó felszerelése, beruházása; végre a tanári kar szakértelme és hivatás-érzetből táplálkozó lankadatlan buzgalma tette menedékesé, gyakorlottá és consolidálttá.

Ily irány szem előtt tartásával és ily úton lehetett elérnünk azon magas célokat, melyeket a kath. székelység ezen anyaiskolája és szent hivatásunk élénkbe tüzött; ily irány mellett és ily úton lehetett a csiksomlyói gymnasiumnak az ország bármily más hasonló iskoláival versenyképessé, sőt tekintettel a hozzákapcsolt kettős nevelőházra, alighanem páratlaná is tennünk; ily irány és buzgalom mellett lehetett az ifjúság erkölcsi magaviseletét annyira emelnünk, hogy a jó és szabályszerű érdemjegyeken hátrább eső rovatok üresen maradjanak; így a tanulmányi előmenetelt oda fokoznunk, hogy VIII. osztályunk 50% „jeles” minősítvényvel vehessen tőlünk búcsút s a többi osztályok érdemsorozati rovatait is a lehető legelőnyösebb és arányosabb hányadok szerint tölthessük ki.

Maga a ránk bízott ifjúság változó ugyan, de általában véve mégis szép tehetségű és elég szorgalmas elemekből áll, melyek működésünk és buzgalomunk sikerét nem hiúsították meg. Igaz, hogy kivált a lefolyt tanévben, midőn a korábbi tantárgyakhoz az ének fokozatosabb tanítása, továbbá a zene és francia nyelv is járult, tanulmányi feladatokkal úgy meg volt terhelve, hogy tulajdonképeni szórakozási és üdülési ideje, na a tornaoktatás sem jöhet ily számba, csak a napi, alig egy órai sétára, azután a nev löházi napirend órákózi játékaikra szorítkozott. A heti szünnapokat is jobbara az említett művészi tárgyak, önképzőkori teendők házi dolgozatok vették igénybe. Szorgalmasabb ifjak gyakran még álmaikat is meglópták, hogy az iskola fokozott igényeinek és saját vetélkedő ösztöneiknek is megfelelhessenek.

A tanulás ebből a szülőkre nézve először is az, hogy gyengébb észtehetségű, laza figyelmi és könnyelmű, vagy lusább hajlamu gyermekekkel e téren czélt manapság már nem igen érhetnek. Igyekezzenek azért gyermekeiknek tehetőségeivel és hajlamaival tisztába jönni, s ezen felismerésből folyó következetességgel eljárni, akár midőn az ifjut ezen intézetbe beadják, akár midőn az itten elért eredményt akarják vagy kell érdemileg bírálni avagy méltányolni.

E tekintetben nálunk még kívánni valók fognak fenn.

Nálunk a szülők jó része ma is azon véleményben van, hogy elégséges a gyermeket Csik-Somlyóra lehozni, hogy itten Apollóvá váljék.

Teszik ezt akárhányan anélkül, hogy számot vetnének gyermekeik veleszületett vagy házi nevelés folytán nyert képességekkel, anélkül, hogy az ifjut megfelelő utasítással ellátnák; anélkül, hogy a választandó pályára nézve is vele komolyan szót váltanának; anélkül, hogy nyilvános vizsgálatainkat, melyeknek sorrendje és tárgyai hirteligen is közöltetnek s melyek június közepétől számítva 10—11 napot vesznek igénybe, méltóképen látogatnák.

Mindezen és egyéb mulasztás lehet talán némileg az intézet vezetésében helyezett bizalomnak is kifolyása; de mindenestre mégis a méltó érdeklődésnek hiánya az, és elmulasztása az iskolával való azon közreműködésnek, melyre az új iskolai rendszer és fegyelmi rendtartás a szülők és gyámok részéről biztosan számított s a melyet tőlük minden bizonnal maga az ügy fontossága és komolysága is méltán elvár.

A középiskolai tanulótól aránylag igen sok ismeretet, soknemű ügyességet, képzést vár szédítően haladó korunk s követel a közoktatási törvény. Igen ám, de ezen követelményekkel szemben a tanuló ifjúság anyag — hogy ezen katonai kifejezéssel éljek — min-ig ugyanaz marad. Hogy tehát ez anyagot annálkább föl lehessen dolgozni, jobban mondva: a tanuló ifjúságot úgy ki lehessen képezni, hogy ma szinte túlzott kívánalmaknak is képes legyen megfelelni több tényező közreműködésére van szükség; itt nemesak az iskolának, ennek mennél teljesebb szellemi, anyagi apparátusának, és az iskolafenntartó hatóságoknak, hanem jórészen a szülőknek és azon társadalomnak is sorompóba kell lépnie, mely jövőjének reményét és majdani oszlopzatát a mi ifjúságunkban látja, közpályára hivatott tagjait ezen ifjúságból toborzza.

Midőn a közönségnek a lefolyt tanévben gymnasiumunk által Isten jóvoltából elért elég kedvező eredményéről ez ünnepélyes alkalommal beszámolni szerencsénk van czélszerűnek tartottam, a helyzet és viszonyok ezen bár vázlatos feltüntetése által az érdekes közönség méltányos ítéletére tájékozolag hatni.

Ezek után a t. közönséget atyafiságos érzu-lettel, a csiksomlyói gymnasium záró ünnepélyét megnyitottuak nyilvánítom.

TANÜGY.

Zárvizsgák.

Csikszerecs, 1890. június 20.

A városunkban lévő tanintézetek évről-évről vizsgáinak sorozatát a városi elemi népiskola nagyobb fiú osztályának vizsgája nyitotta meg f. évi június hó 19-én. E csoportot, mely magába foglalta a III., IV. és V. osztályt Veres Lajos igazgató-tanító vezette. 20-án délelőtt 8 órától 12 ig az I. és II. fiúosztály vizsgája tartatott meg. Ezen osztályokat Kiss Antal tanító részesítette oktatásban.

— Ugyanazon napon d. u. 2—6 óráig a III. és IV. leányosztály vizsgálatát folyt le. E két osztályt Lakatos Mihályné tanította. — 21-én délelőtt az I. II. leányosztály vizsgája tartatott meg. E csoportnak Bartha Róza volt a vezetője.

Mindenik vizsgát az iskolaszéki kiküldötteken kívül nagyszámu közönség hallgatta végig. A vizsgákon előadott szabatos feleletek, a növendékek írásbeli dolgozatai, és a női kézimunkák tanúságot tettek arról, hogy a tanítók és tanítónők kötelességüket lelkiismeretesen teljesítették és feladatukat a szülők teljes megalégedését kiérdemlőleg oldották meg. Mind a négy csoportban az eredmény egyenlően sikerültnek mondható.

Június hó 21-én délután folyt le az úgynevezett iparosiskola és az ismétlő leányiskola vizsgája. Az eredmény ezekben is kielégítőnek mondható.

Június 20-án folyt le a csikmegyei államilag segélyezett gazdasági irányu felső népiskola I, II, és III. osztályu növendékeinek vizsgája is Éltes Elek kir. tanfelügyelő és a megyei iskolaszék kiküldötteinek jelenlétében, igen szép eredménnyel. A felső népiskolai intézmény még mindez ideig nem tudott nálunk kellően meggyökeredzeni; ez iskolának czélja lenne ugyanis értelmes kisgazdákat képezni, a földmivelő osztályt főleg gyakorlatilag annyira képesíteni, hogy a tudomány vivmányaikat a kisebb gazdaságokban is értékesítsék. De sajnos, hogy éppen az említett osztály tartja távol magát az iskolától, s csak olyanok keresik fel azt, kik nem a földmivelői, hanem valamely más pályára akarják magukat előkészíttetni s így aztán a másként hasznos irányu intézmény csak a képezdek előkészítő osztályává lesz. A vizsgákon meglehetősen győződni, hogy ezen iskolában igen sok fontos és a gyakorlati életre hasznos dolgokat tanulnak a növendékek.

A csikmegyei polgári felsőbb leányiskolában június 27, és 28-án tartattak meg az évi zárvizsgálatokat, melyek megint csak egy újabb bizonyítékot nyújtottak arra nézve, hogy mennyire megfelel ez az iskola, úgy — a nálunk Csikmegyében különösen a női nemzélékre nézve nélkülözhetlen kulturális hivatásának, valamint a jogos kívánalmaknak is, melyekért oly nagy áldozatok által a megye által fenntartatik. S ha nagy elismeréssel kell adóznunk intező köreinknek ez utóbbiért a lefolyt vizsgálatok eredményei hasonlora készítenek a tanítói testület iránt is az előbbiért. Azok az értelmes, nyugodt feleletek, s az a bátor magatartás, melyet a növendékeknek tapasztalánk, legjobb bizonyíték aziránt, hogy úgy az intézet vezetése, mint az abban érvényre emelt tanítási mód megfelelően szakavatott kezekre van bízva. S erről méginkább meggyőződött aztán a növendékek kézimunkái és szabadkézi rajzaiból ren-

beszél, folytonosan Koroghynét nézegette, kit ép akkor vezetett el János.

— Menjünk, — mondá Géjza Darónak s beléptek a lakásul szolgáló épületbe.

Csinos kis szobába vezette Daró Géjzát. Az ágyon az őz Sassy feküdt öntudatlan állapotban. Daró melléje lépett s ráhajolva hallgatódzott.

Az öreg nehezen lélegzett, szemei le voltak csukódva s sápadt arca a láztól pirosítottak, a mi visszataszító kinézést adott neki.

— Ujból elájult, — mondá Daró, midőn hasztalan ébresztgette az öreget.

Géjza megindultan nézte a beteget, fölismerte benne atyját, de nem tudott most a fiui bánat és fájdalomnak helyet adni, mert szívét más érzelmek s eszét más gondolatok foglalkoztatták.

— Akkor hívjanak, ha eszméletre jön — mondá türelmetlenül Géjza s távozni készült.

— Uram, csak egy perczet, — állott elébe Daró. Ha addig meghal, míg ide jön?

Géjza egy könnyet morzsolt el szempillája alatt, de mennie kellett, szive s szenvedélye prancsolta.

— Most dolgom, igen fontos dolgom van. Mihelyt végzem, itt leszek — s azzal kilépett a szobából s ment az emeletre, hogy Judittal végezzen.

Judit kétségbeesetten járkált le s fel ama szobában, melybe vezették. Szemei ki voltak sirva, haja szétziláltan omlott le vállaira, ruhája foszlány és rongy volt.

Kimorúlten rogyott a kerevetre, arcát te-

nyerébe rejtette s s halk zokogásba adott kifejezést.

Kis idő múlva csendesesen emelte föl fejét, s körülnézett a szobában. Sehol semmi, a mi a menekésre segédkezet nyújtana. Az ablakok szédítő magasan, az az ajtó kívülről bezárva, s a szobában sehol semmi egyéb, csak régi és új fegyverek, melyekkel a fal el van borítva:

A mint a fegyvereken végigjártatja szemeit, egyszerre, mintha csak egy mentő gondolat villant volna meg fejében, szemei feleszállamlottak s helyről felállva, az átelleni fal felé tartott. Hol apró vadászkések és török voltak felakasztva.

Egyenkint akasztotta le a törököt s kis kezével kémelelőleg buzogatta végig éleiket, majd meg a padlóhoz nyomta, hogy nem török-e el?

A mikor vizsgálódásait ép egy kis bronzmarkulatu, alig egy ujjnyi széles pengéjű törön ismételte: az ajtó előtt léptek hallatszottak, s a kulcs fordult a zárban. Judit a kezében levő tört hirtelen a ruhája alá rejtette, s mialatt az ajtó kinyílt, ő már a kereveten ült.

Géjza lépett a szobába.

— Ah, kis csapodár! — mondá, a mint háta mögött az ajtót bezárta. — Végre kalitba jutottunk. Nemde, nem feledtél még el?

Géjza maró gunnyal kiejtett szavai Juditot halászáppadtá tették. A nagy félelemtől szóhoz sem tudott jutni.

Géjza egész közel lépett Judithoz, s vele szemben, a szoba közepén megállott és gúnyos tekintettel mérte végig.

— Különben hogy ne vesztegessük az időt hiába, — folytatá Géjza — térjünk a dologra. Tehát kegyed magát nekem ígerte volt, midőn szerencsés voltam életét megmenteni; de kegyed volt megmentője iránt annyira hálátlan, hogy megcsalta.

— Nem, nem Uram! — tört ki Judit eszenre hányásra. Én Önt soha sem csaltam meg. Én mindig hálás szívvvel gondoltam Önre s hálával tartozom megmentésemért, de at nem csaltam meg. Igaz, hogy én szerettem Önt, de adtam-e határozott nyilatkozatot vagy ígéretet? De tehetek-e én arról, hogy Önök annyira hasonlítanak egymáshoz? S ha már a véletlen minket szétválasztott, nem kell-e abban megnyugodnunk? Ki tudja miéért történt mindez?

Géjza gúnyosan mosolygott.

— Ez a mntegétődzés nem ér semmit. Kegyed úgy viselte magát velem szemben, hogy én abból elég érthettem s jól is értettem, mint saját maga is bevallotta. — S a szerelmes szív ne tudná megkülönböztetni kedvesét? Nevetséges! Én megösmerném kegyedet ezer közül is.

— Jól van Uram, — mondá Judit nyugodtan — legyen, én Önt megcsaltam, de Ön hogy állhat bosszút egy nőn? Annyira alacsonyodott volna a Sassy vér?

(Folyt. köv.)

dezzel kiállítás, hol is különösen a fehérenmü- és színes himzések között annyi sok szép és csinos dolgot lehetett látni, hogy nemcsak számuk, de az izlés és a munka finomsága által is méltán feltűnést kelthettek.

A zárünnepélyen, mely június hó 29-én tartott meg, a szülők, az intézet iránt érdeklődők soraiban összegyűlt nagyszámú és előkelő közönség látható örömmel gyönyörködött az egyes növendékek által előadott zene, ének és szavaltokban, elismerő tetszéssel adózván azért a szakavatott, de nagyon is fáradságos buzgalomért, mely szükséges volt azért, hogy a növendékekben rejülő különböző művészi tehetségek is a megfelelő helyes irányban, ily szép eredményre műveltesenek ki. — Bartha Melinda a következő „Búcszó” beszédet tartotta

Méltóságos főispán, kegyes iskolaszéki Elnök ur!

Mélyen tisztelt vendégek, szeretett jó szülők!

Midőn e lelkesült örömmel várt napon megyei polgári leányiskolánk a 10-ik évi tanulmányának zsenge eredményét, Isten segítségével bemutatni szerencsés lehetett, — nemcsak a kegyeletes szokásnak, a köteles hála intő szavának hódolunk, hanem szívünk őszinte sugallatát követjük, midőn a keblünkben ápoltt igaz hálaérzetnek s legforróbb köszönetünknek adhatok kifejezést tantársnőim, a székely leányok nevében.

A legforróbb hálaérzettel áldjuk Méltóságodal együtt nemes Csikvármegye törvényhatóságát azon nagymérvű áldozatokért, melyeket neveltetésünk s jövő boldogságunk érdekében, országszerte oly páratlan bőkezűséggel raponta meghoz.

E nagylelkű áldozatoknak köszönhetjük, hogy e drága haza legvégsőbb határainál is, a kor igényeinek megfelelő, magasabb kiképzetésben részesülhetünk.

Ezért a mit óhajt szívünk, de erőnk valószínű képtelen, lelkünk az égtől várja s naponként hő imában kérjük árássa bő áldását az ég Méltóságodra, e nemes vármegyére, szereteti jó szülőinkre! Áldást, örök hálát rebeg szívünk, s lelkünknek hő imája az önfeláldozó, forrón szeretett tantestület minden egyes tagjára!

Áldás titeátok is, szeretett tantársnőim! — Kölsönös szeretetünk tüze virasszon ez intézet falai közt megszülemlt barátságunk felett!

Legyünk továbbra is szerető gyermekei e nemes vármegyének, s maradjunk hálás növendékei ez intézetnek, hol oly szeretetteljes ápolásban részesültünk: hol megtanultuk azt, hogy a valódi magyar nőnek, igazi honleányunk legszentebb kötelessége vallásos, erkölcsös munkássága által, tettel is megmutatni, hogy neveltetésünkre fordított bő áldozatok az óhajtott gyümölcsöt megőrzik, s így azokat megérdemeltük, — mert csakis így lehetünk e mindent adó, drága hazának igazi áldásai!

E szent fogadással lépünk az életbe s tartuk meg azt híven.

Éljetek boldogul! Isten veletek!*

E kiváló ügyesen előadott szép beszédre az iskolaszék nevében Lázár Domokos mondott meghatározó beszédet s ezzel a zárünnepély véget ért.

(s)

* Csiksomlyói r. kath. főgymnasium zárünnepélye — mint tudósítónk írja — folyó évi június 29-én a következő érdekes sorozatban folyt le:

1. Ünnepléses hálaadó isteni tisztelet, melyet a helybeli zárdafőnök ft. P. Pál Kap. János celebrált. 2. Hymnus Erkel Ferencztől, előadta Korber Imre zenetanár vezetése alatt a gymnasiumi zenekar. 3. Imets F. Jákó főgymnasiumi igazgató megnyitó beszéde, melyet külön rovatban közlünk. 4. Szózat, előadta Korber Imre énektanár vezetése alatt a gym. férfikar. 5. Duett „Lucretia Borgiából”, hegedűn előadta Möriz László V. és Imets Ilyés IV. oszt. tanuló. 6. „A kakaó sült”, előadta Dobos András VI. oszt. tanuló. 7. „Dalos kedve” Strausz Jánostól, előadta a gym. zenekar. 8. Francia alkalmi beszéd, előadta Sárpáthy Ferencz IV. oszt. tanuló. 9. Következett az érdemsorozat felsorolása, mely szerint a csiksomlyói r. kath. főgymnasiumban a jelesek száma 35, és pedig az I. osztályban Bandi Ignác, Barta Balázs, Bőjthy Béla, Fodor Miklós, Gábor József, Halmi Domokos, Márton Gábor, Szabó Lajos, Székely Lajos, Tóth Vilmos és Veress Árpád; a II. osztályban: Bőjthy Andor, Dóczi Bálint, Imets János és Kacsó Boldizs; a III. osztályban Cziko István és Sántha András; a IV. osztályban Gál Gergely, Imets Ilyés, Karda Béla, Lukács Vilmos és Sárpáthy Ferencz; az V. osztályban: Gál Ádám, Nagy Beniam és Ráduly Simon;

a VI. osztályban: Balázs András, Boga József, Finta József és Petres János; a VII. osztályban: Botár Béla, Kotró Márton és Wellman Sámuel; a VIII. osztályban: Balló István, Fodor Antal, Koncz Károly és Száva András.

Az osztályzatok felolvasása után a jelesebb algyum. tanuló-íjak között az igazgató 33 darab jutalmi könyvet (jobbár a magyar remekírókat) osztott ki, a felgyum. tanulók közül Balló István, mint legjelesebb sikerrel maturizált ifju. ft. Koncz István esiktusnádi plébános s ugyanottani tanító T. Tamás Imre urak ajándékából 8 frt, az Adorján Imre-féle jutalmi alaphól pedig Koncz Károly maturizált és Botár Béla VII. oszt. tanulók 3—3 ezüst forint jutalomban részesültek. Az igazgató Kedves József és Petres János VI. oszt. tanulókat szintén jutalomban részesítette a meteorol. észleletekben való szorgalmas közreműködésükért.

Erre Imets F. Jákó igazgató részletesen tájékozta a közönséget mindazon dolgokra nézve, melyek a tanulókat és szülőket a jövő tanévre vonatkozólag érdeklik.

Azután lelkes szavakban mondott köszönetet a megye jelenlévő érdemes alispánjának Becze Antalnak s a nagyérdemű közönségnek szíves érdeklődéséért és megjelenéséért. — s a zárünnepélyt befejezték nyilvánította.

Végül Wellmann Samuel, Botár Béla, Finta József, Kedves József, Möriz László és Péter Árpád igen sikerülten játszottak el egy részletet a „Suhancz” című operettből.

Az igen sikerült piéceket a közönség zajosn megtapsolta. Nem mulasztjuk e helyen is Korber Imre zene- és ének-tanár ur buzgóságát dicsőreleg felemlíteni, ki is rövid 8 hónap lefolyása alatt oly szép és meglepő eredményt tudott felmutatni, Szolgáljon ez eredmény a nemes tanuló-ifjúság ösztönzésére, hogy a jövőben mentő számokban versenyezzenek a szép művészetek e legszebbikének elsajátításában. Végül mi is bezárjuk tudósításunkat az érdemeken gazdag főgym. igazgató urnak lelkes szavaival „Éljen a haza!”

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Királyi biztos.** Király Ö felső esikszögödi Mikó Bálintot a Csikvármegye főispánját és főrendi házi tagot a Moldva-Olahország határára ez évben végbemenő határmegjelölések keresztülvitelére az egész határvonalra királyi biztossá nevezte ki.

— **Az Ott szabályozása.** Az Ott víze szabályozására alakult társulat igazgató választmánya a napokban ülést tartott Mikó főispán elnöke alatt, a melyen elhatározták, hogy július 5-én közgyűlést tartanak, a melynek tárgya a szabályozása munkák nagymérvű megindítása lesz.

— **A csikzeredai dal- és zenegyűjtés f. évi június 29-én tartotta meg szervezkedő közgyűlését.** Bakti Gáspár elnök egy terjedelmes, a zene egyesület és fejlődését behatóan tárgyaló remek beszéddel nyitotta meg a közgyűlést, melynek első tárgya a tisztviselők, választmányi és hangverseny bizottsági tagok választása volt. A nagy érdeklődés mellett megejtett választás eredményét elnök a következőkben enunziálta Elnök Bakti Gáspár, alelnök Nagy Sándor, Titkár Hajnó Ignác, igazgató Sprencz György, pénztárnok Leicht Károly, gazda-ellenőr Nagy István. Választmányi tagok: Bartha Ignác, Benedek István, Borbáth Pál, Domokos János, Gál Endre, Gál József, Péter István, Sándor Albert. Hangverseny bizottsági tagok: Helvig János, Rancz Lőrincz, Szöcs Béla. Az indítványok során a közgyűlés jegyzőkönyvileg szavazott köszönetet Bakti Gáspár elnöknek az egylet érdekében hozott anyagi áldozatoké; mert nemcsak az eddigi összes költségeket hordozta, sajátjából, hanem az egylet alapszabályokat is saját költségén 100 példányban kinyomatta — s ezenkívül egy igen értékes zenetörténelmi művet ajándékozott az egyletnek. Végül több érdekes eszme után az elnök a közgyűlést berekesztvén, az őszinte ragaszkodás jeleként viharosan megéljeneztetett. Ezen közgyűlés teljes szervezetet adván az egyletnek, most már Isten segítségével komoly munkálodáshoz fogunk s bátran és kitartással küzdünk meg a kezdet nehézségeivel.

— **A csikmegyei gazdasági egyesület** a bécsi kiállításon jövő július hó 19-től rendezendő tejlő versenyen 3 drb. hegyi jellegű „mókány” tehénnel fog részt venni. Az állatok a megyei gazdasági

iskolánál a kiállításra elő vannak készítve s f. é. július hó 12-én indítatnak utnak Bécs felé a székeludvarhelyi vasút állomástól.

— **Borzasztó gyilkosság és öngyilkosság** történt a napokban a szomszéd Szentegyház-as-Oláhfaluban. Ugyanis idősb Oláh Istvánné négy gyermekét, nevezetesen Emma nevű 7 éves leányát 16, Róza nevű 5 éves leányát 21, Dénes nevű 3 éves fiát 7, és György nevű 7 hetes fiacskáját pedig 2 késszurással úgy ölte meg, hogy mindenkinek a gyomra fel volt hasítva s végül ömagát is fölhasította. A vizsgálatból az vehető ki, hogy a hyena szívű anya gyermekeinek szörnyű meggyilkolása után még imádkozott olvasója a mellette levő vértócsában találtatott. A meggyilkolt gyermekek gyomrában csupán bor és pálinka s egy kevés sajt találtatott a boncolás alkalmával, valamint az is constatáltatott, hogy a szerencsétlen nő örült állapotban követte el borzasztó tettét.

— **A „Székely Nemzet” és a nagyszobni szászok.** Az „E. H.”-ban olvassuk a következőket: „Igaztalan támadás. Nagy baj az, mikor a pennát olyan ficzkók fogják a kezükbe, a kik zöldek és éretlenek. Még nagyobb baj, ha ilyen éretlenségeket újságok ki is adják. Legnagyobb baj pedig az, hogy tényleg nem egy lap engedi magát ilyen egyének által felültetői. Ime így járt most a „Székely Nemzet.” Egyik tárczájában azt írja Nagyszobnól valami zöld fráter, hogy Nagyszobnban micsoda nagy tüntetés volt, bevették a magyar színház ablakait. (Ez egyszer hazugság. Ezt már megczafoltuk mi is a szebeni lapok is.) Aztán jönnek látja amaz izetlen tárcza firkálója a következő egygyűléssel előállni „A sachsentagos urak pedig mindennek roppantul örvendenek, (t. i. hogy a magyar színház nem megy jól) mert ez azt bizonyítja szerintük, hogy hátra vagyunk a német kulturától. Szóval itt roppant kényes a helyzet. Eddig is úgy volt mindig, de a sajtó nem vett róla tudomást. — A kolozsvári lapok csak olyan tudósításokat hoznak, a melyek kaptafára húzott dicséreteket zengenek. Nos hát nagyon sajnáljuk, hogy a Székely Nemzet szerkesztősége ennyire minden kritika és megfontolás nélkül adja ki az ilyen buta megjegyzéseket. A „sachsentagos” urak azt határozták el, hogy velünk magyarokkal vállvetve dolgozni fognak. Hogy a helyzet ott roppant kényes, az nem igaz, mert most maguk a szászok kezdték meg a törekvést arra, hogy a helyzet ne legyen kényes. A kolozsvári lapok által hozott tudósítások olyanok, hogy nincs beuuk piszkolódás a szászok ellen s ez is a helyes, mert nagyon téved ugy ama közlemény írója, mint a Sz. N., ha azt hiszik, hogy az eféle férmédvényekkel tárczákbán és nem tárczákbán, valami szolgálatot tesznek a mi ügyünknek. A szászokkal szemben, főleg épen a Sachsentag óta a hazafias magyar sajtóban nem szabad olyan hangon beszélni, bagyjuk ezt a hangot az oláh tulzó lapoknak. Tiltakozunk az ellen, hogy akár Nagyszobnól, akár Brassóbol úgynevezett levelezők czége alatt izléstelen hecczelvek és valótlan denuncziálások télesszók között a magyar sajtóban. Kérjük az erdélyrészi vidéki lapokat, sziveskedjenek ezt a fontos körülményt tudomásul venni. (A sepsi-szentgyörgyi szubvenziós lap pedig azért is ne ügyetlenkedjék, mert a kormány ellen is cselekszik, midőn mostani programjuk után a szászokat ok nélkül támadja.)”

A „Pesti Hirlap” a magyar olvasó közönség kedvenc lapja, azzal a hirrel lép meg előfizetőit, hogy a jövő félév folyamán rendkívüli díszszel kiállított naptárt fog nekik karácsonyi ajándéku küldeni: oly naptárt, melynek bő szép-irodalmi részét legjelesebb íróink szolgáltatják a régi és az új gárdából s mely tulajdonképen naptári részével is felül fogja mulni az eddig megjelent összes hasonló évkönyveket és bolti ára legalább 1 frt lesz, míg az előfizetők kivétel nélkül díjtalanul kapják meg. A másik nevezetes hír, melyet a „Pesti Hirlap” olvasóival közöl, hogy az új félév elején megkezdli a hirneves Élie Berthet rendkívül érdekes legújabb regényének közlését „Feneketlen örvény” cím alatt, mely regény kizárólagos fordítási jogát a „Pesti Hirlap” szerezte meg. A „Pesti Hirlap” ma már bel- és külföldi eredeti távirati tudósítások, valamint mulattató csevegések, válogatott tárczák, közhasznú közlemények tekintetében kétségtelenül az első helyet foglalja el napilapjaink közt s ára mindazáltal negyedévre csak 3 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr., mely a „Pesti Hirlap” kiadóhivatalába (Budapest, Nádor-utca 7.) küldendő, honét mutatványszámokat is szívesen küldenek egy hétig ingyen és bérmentve.

A kis lutri húzása.

Brünn, 1890, június 25.

49. 59. 25. 80. 88.

Felelős szerkesztő: Dr. BOCSKOR PÁL.

Főmunkatárs: VITOS MÓZES.

Kiadó: GYÖRGYJAKAB MÁRTON.

